2026/584

17.3.2026

RÅDETS BESLUT (Gusp) 2026/584

av den 16 mars 2026

till stöd för uppbyggnad av afrikansk kapacitet inriktad på ett Afrika utan minor

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artiklarna 28.1 och 31.1,

med beaktande av förslaget från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, och

av följande skäl:

(1) Unionen bör verka för en hög grad av samarbete på alla områden för internationella förbindelser, för att bevara freden, förebygga konflikter och stärka den internationella säkerheten i enlighet med målen och principerna för Förenta nationernas stadga.

(2) Konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring (*konventionen*) trädde i kraft den 1 mars 1999 och utgör den centrala internationella ramen för att få ett slut på det lidande och de dödsfall som orsakas av antipersonella minor.

(3) Den 15 december 2016 antog Europeiska rådet den globala strategin för Europeiska unionens utrikes- och säkerhetspolitik, och unionsstöd till genomförandet av konventionen skulle bidra till ökad säkerhet för människor i enlighet med den strategin.

(4) Den 10 december 2019 antog rådet slutsatser med titeln *Att uppnå ett hållbart Europa senast 2030 – framstegen hittills och vägen framåt* till stöd för genomförandet av Agenda 2030 för hållbar utveckling, antagen av Förenta nationerna, och dess mål för hållbar utveckling. Dessutom har unionen konsekvent stött universaliseringen och genomförandet av konventionen genom en rad rådsbeslut, inbegripet besluten (Gusp) 2017/1428 ([1]), (Gusp) 2020/905 ([2]), (Gusp) 2021/257 ([3]) och (Gusp) 2025/781 ([4]).

(5) Den 27 maj 2024 antog rådet slutsatser om EU:s ståndpunkt i fråga om ett skärpt förbud mot antipersonella minor (truppminor) inför den femte konferensen för översyn av konventionen.

(6) Vid den femte konferensen för översyn av konventionen, som hölls år 2024 i Siem Reap-Angkor, Kambodja, antog de stater som är parter i konventionen Siem Reap-Angkor-handlingsplanen 2025–2029, som innehåller en färdplan för genomförandet och universaliseringen av konventionen, med utgångspunkt i resultaten av tidigare handlingsplaner.

(7) Den 14 april 2025 antog rådet beslut (Gusp) 2025/781 till stöd för Siem Reap-Angkor-handlingsplanen 2025–2029.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

([1]) Rådets beslut (Gusp) 2017/1428 av den 4 augusti 2017 till stöd för genomförandet av Maputo-handlingsplanen för genomförande av 1997 års konvention om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring (EUT L 204, 5.8.2017, s. 101, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2017/1428/oj).

([2]) Rådets beslut (Gusp) 2020/905 av den 29 juni 2020 om ändring av beslut (Gusp) 2017/1428 till stöd för genomförandet av Maputo-handlingsplanen för genomförande av 1997 års konvention om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring (EUT L 207, 30.6.2020, s. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/905/oj).

([3]) Rådets beslut (Gusp) 2021/257 av den 18 februari 2021 till stöd för Oslo-handlingsplanen för genomförande av 1997 års konvention om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring (EUT L 58, 19.2.2021, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/257/oj).

([4]) Rådets beslut (Gusp) 2025/781 av den 14 april 2025 till stöd för Siem Reap-Angkor-handlingsplanen för genomförande av 1997 års konvention om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring (EUT L, 2025/781, 15.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/781/oj).

Artikel 1

1. Unionen ska stödja mindrabbade konventionsstater till Konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring (*konventionen*) i Afrika när det gäller att stärka nationell minröjningskapacitet och att fullgöra sina skyldigheter enligt artikel 5 i konventionen, samtidigt som Förenta nationernas mål för hållbar utveckling uppnås. Unionen ska genomföra det stödet genom en operativ åtgärd.

2. Målet med unionens operativa åtgärd enligt punkt 1 ska vara att bidra till människors säkerhet genom att stödja genomförandet av konventionen, i enlighet med målen i Siem Reap-Angkor-handlingsplanen 2025–2029 och i den europeiska säkerhetsstrategin.

3. En detaljerad beskrivning av den åtgärd som avses i punkt 1 i denna artikel återfinns i bilagan.

Artikel 2

För att nå det mål med unionens operativa åtgärd som anges i artikel 1.2 ska unionen stödja följande specifika mål:

a) Att stärka de afrikanska konventionsstaternas ansträngningar att fullgöra sina skyldigheter i fråga om minröjning enligt artikel 5 i konventionen genom kapacitetsuppbyggnad.

b) Att främja utbyte av kunskap och expertis med avseende på genomförandet av artikel 5 i konventionen.

c) Att påvisa unionens och dess medlemsstaters engagemang för konventionens mål och säkerställa att detta engagemang synliggörs på lämpligt sätt.

Artikel 3

1. Unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (*den höga representanten*) ska vara ansvarig för genomförandet av detta beslut.

2. Det tekniska genomförandet av de projekt som hör till de specifika mål som anges i artikel 2 ska anförtros Förenta nationernas institut för nedrustningsforskning (Unidir) i partnerskap med *Mines Advisory Group*.

3. Unidir ska genomföra de projekt som hör till de specifika mål som anges i artikel 2 under den höga representantens ansvar. Den höga representanten ska i detta syfte ingå nödvändiga arrangemang med Unidir.

Artikel 4

1. Det finansiella referensbeloppet för genomförandet av den operativa åtgärd som avses i artikel 1 ska vara 3 000 000,36 EUR.

2. De utgifter som ska finansieras med det referensbelopp som anges i punkt 1 ska förvaltas i enlighet med de regler och förfaranden som gäller för unionens allmänna budget.

3. Kommissionen ska övervaka att de utgifter som avses i punkt 2 förvaltas korrekt. Den ska i detta syfte ingå den överenskommelse som krävs med Unidir. I den överenskommelsen ska det fastställas att Unidir ska säkerställa att unionens bidrag identifieras och synliggörs i proportion till bidragets storlek.

4. Kommissionen ska sträva efter att ingå den överenskommelse som avses i punkt 3 så snart som möjligt efter det att detta beslut har trätt i kraft. Den ska underrätta rådet om eventuella svårigheter i samband med detta och om dagen för ingåendet av överenskommelsen.

5. Unidir ska genomföra den operativa åtgärd som avses i artikel 1 i enlighet med beslutet om stärkt finansiell styrning och insyn inom ramen för enheten till stöd för genomförandet, som antogs vid konventionsstaternas fjortonde möte 2015. Unidir ska bland annat tillhandahålla rapporter, beskrivande rapporter och kvartalsrapporter, samt en logisk ram och verksamhetsmatris som återges i bilagan.

Artikel 5

1. Den höga representanten ska rapportera till rådet om genomförandet av detta beslut på grundval av rapporter som regelbundet utarbetas av Unidir. Dessa rapporter ska utgöra grunden för en utvärdering som ska utföras av rådet.

2. Kommissionen ska förse rådet med information om de finansiella aspekterna av genomförandet av detta beslut.

Artikel 6

1. Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

2. Beslutet upphör att gälla 36 månader efter det att den överenskommelse som avses i artikel 4.3 har ingåtts, eller 6 månader efter dagen för ikraftträdandet om ingen sådan överenskommelse har ingåtts inom den perioden.

Utfärdat i Bryssel den 16 mars 2026.

På rådets vägnar

K. KALLAS

Ordförande

BILAGA

PROJEKTDOKUMENT

Ett Afrika utan minor: uppbyggnad av afrikansk kapacitet för att undanröja de hot som antipersonella landminor utgör mot fred, säkerhet och utveckling

Bakgrund och motivering

Det internationella samfundet har tillhandahållit flera miljarder dollar som svar på begäranden om internationellt samarbete och bistånd för att hjälpa stater att uppfylla sina åtaganden enligt konventionen om förbud mot antipersonella minor (*Ottawakonventionen*). Detta stöd har gjort det möjligt att röja stora områden av mindrabbad mark och förstöra stora mängder antipersonella minor i instabila och konfliktdrabbade miljöer med låg kapacitet. Dessa insatser har undanröjt hoten mot civilas välbefinnande, minskat de mänskliga förlusterna till följd av dessa vapen och lagt grunden för fred, säkerhet och hållbar utveckling.

Trots alla ansträngningar globalt har trettiotre parter i Ottawakonventionen utestående åtaganden om genomförande enligt artikel 5. Inför parternas femte översynskonferens noterade centrala berörda aktörer att behoven hos många parter som hade lämnat in begäranden om förlängning enligt artikel 5 för att genomföra förstöringen av antipersonella landminor i sina länder inte tillgodosågs. ([1]) Det är förståeligt att de flesta bilaterala givarstater inriktar sina insatser på parter med de mest akuta risker och det mest akuta mänskliga lidande som orsakas av dessa vapen. Många andra parter har jämförelsevis låga eller medelhöga kontamineringsnivåer och har haft svårt att säkra tillräcklig nationell eller internationell finansiering för att genomföra undersökningar och röjning. Det är för sådana fall som Siem Reap–Angkor-handlingsplanen 2025–2029 inbegriper en bestämmelse om att utforska möjligheten att inrätta en frivillig förvaltningsfond för att stödja drabbade parter som har svårt att säkra internationellt bistånd för sina rättsliga och tidsbundna åtaganden enligt artikel 5 i konventionen. ([2])

Sexton av de trettiotre parter som har utestående åtaganden enligt artikel 5 är afrikanska. ([3]) Nio afrikanska länder har lämnat detaljerade, kostnadsberäknade och fleråriga arbetsplaner för att uppfylla sina åtaganden enligt artikel 5. ([4]) Fem har fått minst finansiering för åtgärder mot minor under 2019–2023 (Tchad, Etiopien, Mauretanien, Niger och Senegal), och ett (Guinea-Bissau) har inte fått någon eller minimal finansiering sedan 2018. Vissa av dessa stater är nästan klara med röjningen. Guinea-Bissau uppges till exempel endast behöva drygt 7,5 miljoner US-dollar för att uppfylla sina åtaganden enligt artikel 5, medan Mauretanien uppges behöva 3,7 miljoner US-dollar och Senegal 8,9 miljoner US-dollar. ([5])

Den föreslagna åtgärden syftar till att göra det möjligt för afrikanska parter att uppfylla sina utestående åtaganden enligt artikel 5 och visa att åtgärder mot minor fortsätter att rädda liv och möjliggöra hållbar utveckling. Afrika är därför en kontinent där EU och dess medlemsstater kan fokusera på att stödja innovativa strategier för att hjälpa våra partner att uppnå vårt gemensamma mål om en värld utan minor. ([6]) Målet och syftena med denna åtgärd är nära kopplade till det mandat som FN:s institut för nedrustningsforskning (Unidir) fått från medlemsstaterna ([7]) och till forskningsstrategin för Unidirs program för konventionella vapen och ammunition. Denna åtgärd kommer att genomföras inom ramen för Unidirs program för konventionella vapen och ammunition i nära samordning med Ottawakonventionens enhet för stöd till genomförandet och i samarbete med Mines Advisory Group (MAG) och andra berörda aktörer.

([1]) Se t.ex. Ottawakonventionen – förfarande för begäran om förlängning, rapport från kommittén för genomförande av artikel 5, 2023, 21MSP-Committee-Art5-Extension-Request-Process.pdf.

([2]) Siem Reap–Angkor-handlingsplanen 2025-2029, APLC/CONF/2024/15, punkt 14, s. 18, 5RC-Final-Report-en.pdf.

([3]) Dessa parter omfattar Angola, Burkina Faso, Tchad, Demokratiska republiken Kongo, Eritrea, Etiopien, Guinea-Bissau, Mauretanien, Mali, Niger, Nigeria, Senegal, Somalia, Sydsudan, Sudan och Zimbabwe.

([4]) Status för tillämpning av konventionen av parter med utestående åtaganden, femte översynskonferensen, APLC/CONF/2024/12, 13 november 2024, APLC/CONF/2024/1.

([5]) Landmine Monitor 2024, den internationella kampanjen för ett förbud mot landminor, Genève: ICBL-CMC, november 2024, Landmine-Monitor-2024-Final-Web.pdf; och Landmine Monitor, Genève: ICBL-CMC, december 2025, Landmine-Monitor-2025-Final-Online.pdf.

([6]) Ottawakonventionen, femte översynskonferensen, Siem Reap, 25–29 november 2024, förklaring från EU om internationellt samarbete och bistånd, 5RC-8ei-Coop-zz-org-European-Union.pdf.

([7]) Se Unidirs mandat: https://unidir.org/unidir-statute/. Se även Unidirs verksamhet och insatser, FN:s generalförsamlings första utskott, resolution A/C.1/79/L.66, 17 oktober 2024. Se även *Work of the Advisory Board on Disarmament Matters* och Unidirs styrelse, rapport från generalsekreteraren, A/80/240, 23 juli 2025, https://unidir.org/wp-content/uploads/2025/08/UNIDIR-2025-ABDM-Report.pdf.

1. **Mål och syften**

Det övergripande målet och de två motsvarande och sammankopplade syftena med detta initiativ och denna åtgärd, som enligt vad som noterats är nära kopplade till Unidirs mandat, är följande:

Övergripande mål: Att stödja fem av de afrikanska staterna med minst internationellt samarbete och bistånd så att de kan uppfylla åtagandena enligt artikel 5 i konventionen om förbud mot antipersonella minor (*Ottawakonventionen*).

Syfte 1: Bygga upp nationell kapacitet i upp till fem afrikanska stater så att de kan uppfylla åtagandena enligt artikel 5 i Ottawakonventionen.

Syfte 2: Främja och stödja utbyte av kunskap och erfarenheter när det gäller att bygga upp afrikansk nationell kapacitet att uppfylla åtagandena enligt Ottawakonventionen.

2. **Strategi: resultat, stödmottagare och verksamhet**

För att uppnå dessa två sammankopplade och sammanlänkade syften inbegriper den föreslagna åtgärden två arbetspaket (dvs. verksamhet, prestation, förväntade resultat/utfall). Åtgärdens tyngdpunkt och huvudsakliga fokus är att bygga upp och stärka den nationella kapaciteten i upp till fem afrikanska stater så att de kan uppfylla sina åtaganden enligt artikel 5 i Ottawakonventionen (syfte 1) och bli ”fria från minor”. Systematisk dokumentation av erfarenheter och kartläggning av utmaningar, effektiva åtgärder, metoder och lärdomar från detta ger värdefull och användbar kunskap. Syfte 2 säkerställer att denna kunskap delas, främjas och utbyts till förmån för andra parter i Ottawakonventionen och medlemsstater samt med det internationella samfundet i stort.

2.1. *Bygga upp nationell kapacitet i upp till fem afrikanska stater så att de kan uppfylla åtagandena enligt artikel 5 i Ottawakonventionen*

Unidir kommer att övervaka tillhandahållandet av jämställdhetsintegrerat nationellt kapacitetsuppbyggnadsstöd till upp till fem afrikanska parter som har

— uppgett att de är nära att uppfylla sina åtaganden enligt artikel 5, och

— för vilka det genom beslut vid partsmöten har beviljats förlängningar.

Unidir kommer att ha ett nära samarbete med Ottawakonventionens enhet för stöd till genomförandet och EU:s delegationer i afrikanska partnerländer för att bygga upp afrikansk nationell kapacitet. Med tanke på de mottagarstater som stödet inriktas på och de typer av verksamhet som planeras i deras begäranden om förlängning och planer kommer Unidir att samarbeta med en strategisk icke-statlig aktör inom åtgärder mot minor som har befintlig eller nyligen genomförd verksamhet och närvaro i de länder som stödet inriktas på, närmare bestämt Mines Advisory Group. Detta kommer att bidra till att säkerställa att kapacitetsuppbyggnaden för undersökningar och röjning kan inledas snabbt, utan att begränsade resurser behöver användas för att etablera en ny närvaro i landet. Tonvikten ligger här på att göra det möjligt för partnerländerna att ta fullt nationellt egenansvar för insatserna för att uppfylla åtagandena enligt artikel 5 på ett hållbart sätt.

2.1.1. Resultat

— **Upp till två afrikanska stater uppfyller sina åtaganden enligt artikel 5 i Ottawakonventionen** och lämnar in en frivillig deklaration om genomförd minröjning med stöd av denna åtgärd.

— **Tre andra afrikanska stater gör framsteg när det gäller att uppfylla åtagandena enligt artikel 5 i Ottawakonventionen**.

— Relevant information kommer att tillhandahållas i **årliga rapporter enligt artikel 7 i Ottawakonventionen** och i staternas **begäranden om förlängning** till kommittén enligt artikel 5.

Framstegen kommer att variera stater emellan och påverkas av säkerhetssituationer (t.ex. tillträde till kontaminerade områden), egenansvar och kompletterande stöd från andra. De kan inbegripa att en eller flera afrikanska parter i Ottawakonventionen kan förklara att åtagandena enligt artikel 5 har uppfyllts och att andra kan frigöra mark och förklara provinser eller områden ”fria från minor”, uppfylla andra delmål som fastställs i förlängningar enligt artikel 5 ([8]) och nationella planer samt att de har trovärdiga, identifierade vägar mot genomförande. ([9]) Alla mottagarstater för åtgärden kommer att ha stärkt den nationella kapaciteten att hantera återstående åtaganden enligt artikel 5 på ett hållbart sätt.

2.1.2. Stödmottagare och mål

De främsta stödmottagarna och de stater som stödet inriktas på är fem afrikanska stater som har lämnat detaljerade, kostnadsberäknade och fleråriga arbetsplaner i begäranden om förlängning för att uppfylla sina åtaganden enligt artikel 5 i Ottawakonventionen, men som har fått internationellt bistånd på låga nivåer: **Guinea-Bissau, Mauretanien, Senegal, Sydsudan och Zimbabwe**. I slutet av oktober 2025 kontaktade Unidir dessa potentiella mottagarstater för att informera dem och få dem att anmäla intresse för denna föreslagna åtgärd. ([10]) I slutet av december 2025 hade Unidir fått fem positiva svar. ([11]) De som i slutändan drar nytta är människor, samhällen och enskilda personer, däribland kvinnor, män, flickor och pojkar, som lider av de direkta och indirekta, negativa och könsrelaterade effekterna av antipersonella landminor i dessa länder.

Notera att andra afrikanska stater som är parter i Ottawakonventionen skulle kunna läggas till i förteckningen över stödmottagare och mål, beroende på behov och tillgängliga resurser. Andra givare kan komma att kontaktas av Unidir, i samordning med EU:s utrikestjänst, för att utvidga åtgärdens geografiska räckvidd.

2.1.3. Verksamhet och resultat

Åtgärden föreskriver en uppsättning ”kärnverksamheter” för att bygga upp nationell kapacitet i alla mål- och mottagarstater och göra det möjligt för dem att uppfylla sina åtaganden enligt artikel 5 i Ottawakonventionen och en ”meny” över (frivilliga) verksamheter och (frivilligt) stöd, beroende på stödmottagarnas prioriteringar och tillgängliga resurser.

Kärnverksamheten och motsvarande resultat omfattar följande:

— Anordnande av ett **möte** på nationell nivå för att genomföra en **gemensam översyn** av begäran om förlängning och den nationella planen, fastställa centrala prioriteringar och undersöka om en ”dialog om en enskild strategi” skulle kunna vara användbar, i samordning med Ottawakonventionens enhet för stöd till genomförandet.

— Införande av ett **prioriteringsverktyg** för att få fram nationellt baserade **resultat** som underlag för en enskild strategi och/eller begäranden om internationellt bistånd.

— Bidrag till utarbetandet av **årliga rapporter enligt artikel 7** och tillhandahållandet av information om minröjning (årliga uppdateringar avseende artikel 5), i samarbete med Ottawakonventionens enhet för stöd till genomförandet.

Unidir kommer, i samarbete med sin genomförandepartner för operativa åtgärder mot minor MAG, i samordning med Ottawakonventionens enhet för stöd till genomförandet, och tillsammans med EU:s delegation i landet, att anordna ett inledande gemensamt möte i landet med den nationella myndigheten för åtgärder mot minor till stöd för varje mottagarstat. Vid detta möte i landet kommer man att se över begäran om förlängning enligt artikel 5 och handlingsplanen, använda ett prioriteringsverktyg från Unidir för att identifiera centrala prioriteringar och deras ordningsföljd och undersöka om en nationell dialog med berörda aktörer på huvudstadsnivå skulle kunna bidra till framsteg. Ett centralt resultat av mötet och användningen av Unidirs verktyg är prioriteringen av och ordningsföljden för prioriterade verksamheter som en del av en väg mot genomförande av artikel 5. Detta kan utgöra ett underlag till en nationell dialog med berörda aktörer och, vid behov, andra begäranden om internationellt bistånd.

([8]) Se https://www.apminebanconvention.org/en/implementation/article-5/extension-requests.

([9]) Se t.ex. *Pathways to Completion: Achieving A Common Goal Through Article 5 in Context*, Mines Advisory Group, MAG, 2024, https://maginternational.org/media/filer_public/9c/d1/9cd17054-fb51-461b-ba81-16d962828267/pathways_to_completion-4.pdf.

([10]) Efter mötet i EU:s arbetsgrupp för icke-spridning och vapenexport den 15 oktober 2025, och på förslag och rekommendation från EU:s utrikestjänst, skickade Unidir officiella skrivelser i slutet av oktober 2025.

([11]) De officiella svarsbreven och svarsmeddelandena har lämnats till EU:s utrikestjänst. Unidir har också kontaktat ett ytterligare sjätte land ifall en av de fem främsta stater som stödet ska inriktas på inte skulle vilja dra nytta av denna åtgärd.

Information från dessa inledande gemensamma översynsmöten och från användningen av prioriteringsverktyget kommer också att ligga till grund för forskning och produkter som ska offentliggöras inom ramen för denna åtgärd, vilket ökar kunskapen och medvetenheten bland målgrupperna (se 2.2.3).

En **”meny” med kontextspecifika verksamheter**, inbegripet följande:

— **Undersökningar** (dvs. icke-tekniska och tekniska undersökningar), inbegripet uppdelning och förtydligande av ”misstänkta” och ”bekräftade” farliga områden.

— **Röjning av minerade områden** med hjälp av lämpliga metoder (t.ex. manuella, mekaniska eller blandade metoder) och rapportering om framsteg.

— Kapacitetsuppbyggnad för nationella myndigheter inom

  — **informationshantering,**

  — **översyn** och **uppdatering av nationella standarder**, när så är relevant eller nödvändigt,

  — **utbildning i risker med explosiv ammunition** och samordning med lokalsamhällen, när så är relevant.

All operativ kontextspecifik verksamhet kommer att genomföras, övervakas och utvärderas i enlighet med de internationella normerna för åtgärder mot minor, som godkänts av FN.

Unidirs prioriteringsverktyg kommer att användas för att identifiera de kontextspecifika verksamheter som ska genomföras inom ramen för denna åtgärd, med beaktande av följande:

— Begäranden om förlängning enligt artikel 5 och beslut vid partsmöten.

— Prioriteringar som identifierats i de detaljerade och kostnadsberäknade nationella handlingsplanerna.

— Den nivå och grad av nationellt egenansvar som målstaten har visat.

— Tillgängliga resurser.

— En bedömning av eventuellt annat stöd som mottagits av staten eller som planeras (av andra givare). och

— Sannolikheten för att verksamheter som stöds av åtgärden uppnår resultat/blir framgångsrika.

I varje enskilt fall kommer verksamheterna att vara kontextstyrda och kunna utökas eller minskas för att motsvara åtgärdens resurser och varaktighet.

Även om blandningen av operativa verksamheter kommer att avgöras av den nationella kontexten tyder Unidirs erfarenheter och tillgänglig information från operativa partner för åtgärder mot minor i Afrika på att följande två kontextspecifika verksamhetspaket skulle kunna genomföras inom ramen för denna åtgärd.

Exempel 1. Den meny av operativ verksamhet som ska genomföras av MAG i ett land med låg kontamineringsnivå men operativ komplexitet skulle kunna omfatta följande:

— Genomförande av **icke-tekniska undersökningar**.

— **Utbildning** och personalkapacitet som bygger på **tekniska undersökningar** och **röjning**.

— **Undersökningar** och **röjning** för avskrivning, reducering och röjning av mark.

— **Översyn** och **uppdatering av nationella standarder**.

Prioritet skulle ges åt områden i landet där röjning gör det möjligt för staten att på ett avgörande sätt framskrida mot att uppfylla åtagandena enligt artikel 5 i Ottawakonventionen. Prioritet skulle också ges till verksamheter som på ett hållbart sätt stärker de nationella myndigheternas kapacitet för planering, rapportering, inbegripet informationshantering, samt hantering av kvarstående risker.

Exempel 2. Den meny av operativ verksamhet som ska genomföras av MAG i ett land med en tydligt identifierad men mycket tät kontamineringsnivå att ta itu med skulle kunna omfatta följande:

— Genomförande av **tekniska undersökningar**.

— **Utbildning** och personalkapacitet som bygger på upprätthållande av kapacitet för tekniska undersökningar och röjning.

— **Införande** av lämpliga manuella och tekniska **resurser**.

— **Riktad röjning** av bekräftade farliga områden.

Prioritet skulle ges åt att upprätthålla dynamiken i framstegen med tillämpningen av artikel 5 i Ottawakonventionen, minska samhällsriskerna och skydda vägen mot genomförande, samtidigt som man kompletterar de pågående insatserna från den nationella myndigheten och eventuellt dess andra internationella partner.

2.2. *Främja och stödja utbyte av kunskap och erfarenheter när det gäller att bygga upp afrikansk nationell kapacitet att uppfylla åtagandena enligt Ottawakonventionen*

Unidir kommer att bedriva forskning och, tillsammans med sina partner, samla in och analysera information, inbegripet uppgifter om utmaningar, effektiva åtgärder och tillvaratagna erfarenheter, för att göra det möjligt för afrikanska parter att minska den risk som antipersonella landminor utgör i deras land för att bidra till att syfte 2 uppnås. I analysen kommer också en undersökning göras av de möjligheter och utmaningar som uppstår vid tillämpningen av en jämställdhetsinriktad och inkluderande strategi. Unidir kommer att inrätta en robust ram för övervakning, utvärdering och lärande för att samla in sådan information och sådana uppgifter och göra informationen och uppgifterna tillgängliga för centrala berörda aktörer som deltar i åtgärder mot minor och det internationella samfundet i stort. Tonvikten ligger här på att göra det möjligt för afrikanska stater och den afrikanska kontinenten att ta egenansvar för att uppfylla sina åtaganden och åta sig ett delat ansvar i arbetet för ett Afrika utan minor.

2.2.1. Resultat

Det första resultatet är **ökad kunskap om praktiska strategier** för att göra det möjligt för afrikanska parter att minska den risk som antipersonella landminor utgör i deras land genom att uppfylla sina åtaganden enligt artikel 5. Det andra är **ökad medvetenhet om Europeiska unionens och dess medlemsstaters roll** när det gäller att hjälpa Afrika att bli fritt från effekterna av antipersonella landminor.

2.2.2. Stödmottagare och mål

De 193 FN-medlemsstaterna, särskilt **de afrikanska parterna i Ottawakonventionen** [12] **och Afrikanska unionens medlemsstater**, är de främsta stödmottagarna och målen. Unidir kommer också att samarbeta med, och dess verksamheter och produkter kommer att gagna, EU:s strukturer och delegationer, relevanta FN-enheter, andra internationella organisationer, regionala och subregionala organisationer, icke-statliga organisationer och allmänheten. De som i slutändan drar nytta är människor, samhällen och enskilda personer, däribland kvinnor, män, flickor och pojkar, som lider av de direkta och indirekta, negativa och könsrelaterade effekterna av antipersonella landminor i dessa länder i Afrika och i andra regioner i världen.

2.2.3. Verksamhet och resultat

Unidir kommer att hålla **en workshop om kunskapsöverföring** för afrikanska parter i Ottawakonventionen och utarbeta **en rapport** om åtgärdens centrala resultat och workshoppen om kunskapsöverföring. Som en del av denna föreslagna åtgärd kommer Unidir att utarbeta och offentliggöra en ram för övervakning, utvärdering och lärande. Unidir kommer också att ta fram **ett prioriteringsverktyg**, utarbeta upp till **fem faktablad** och utarbeta och publicera upp till **åtta nyhetsartiklar** om de afrikanska stödmottagarnas framsteg. Unidir kommer också att stå värd för upp till **åtta evenemang** tillsammans med EU för att öka medvetenheten om åtgärden och dela med sig av resultaten på ett målinriktat sätt bland primära och sekundära stödmottagare och målgrupper. Information om den föreslagna preliminära ordningsföljden för dessa verksamheter och resultat ges nedan.

[12] Algeriet, Angola, Benin, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Centralafrikanska republiken, Demokratiska republiken Kongo, Djibouti, Elfenbenskusten, Eritrea, Eswatini, Etiopien, Gabon, Gambia, Ghana, Guinea, Guinea-Bissau, Kamerun, Kap Verde, Kenya, Komorerna, Republiken Kongo, Lesotho, Liberia, Madagaskar, Malawi, Mali, Mauretanien, Mauritius, Moçambique, Namibia, Niger, Nigeria, Rwanda, São Tomé och Príncipe, Senegal, Seychellerna, Sierra Leone, Somalia, Sudan, Sydafrika, Sydsudan, Tanzania, Tchad, Togo, Tunisien, Uganda, Zambia och Zimbabwe. Se https://treaties.unoda.org/t/mine_ban/participants.

Under åtgärdens första sex månader kommer Unidir att utarbeta och testa det prioriteringsverktyg som ska användas tillsammans med mottagarstaterna, även under de inledande gemensamma översynsmötena (se 2.1.3 ovan). Under åtgärdens genomförande kommer Unidir, i samarbete med MAG, att utarbeta fem faktablad – ett för varje stödmottagande afrikansk stat. Varje faktablad kommer att innehålla information om resultaten av landets användning av Unidirs prioriteringsverktyg och de framsteg som gjorts för att uppfylla åtagandena enligt artikel 5 i Ottawakonventionen. Dessa material kan användas av mottagarstater och Unidirs partner i Afrika samt av det internationella samfundet för åtgärder mot minor för att hjälpa parterna att uppfylla sina åtaganden enligt artikel 5.

Under åtgärdens tre år kommer Unidir att tillsammans med EU anordna och stå värd för två evenemang per år i Genève för att presentera åtgärdens framsteg och forskningsresultat för aktörer engagerade inom policy och praxis för åtgärder mot minor. Dessa skulle kunna omfatta sidoevenemang under det extra partsmötet inom ramen för Ottawakonventionen, det årliga partsmötet inom ramen för Ottawakonventionen, möten mellan de nationella direktörerna för åtgärder mot minor och FN:s rådgivare och/eller ett fristående evenemang. Unidir kommer att samordna och ha ett nära samarbete med Ottawakonventionens enhet för stöd till genomförandet för att säkerställa att evenemangen överensstämmer med och bidrar till eventuella möten om enskilda strategier. Åtgärdens avslutande sidoevenemang kommer att äga rum under ett extramöte inom ramen för den sjätte översynskonferensen för parterna i Ottawakonventionen under 2029. Dessutom kommer Unidir att tillsammans med EU anordna och stå värd för evenemang i Afrika under åtgärdens första och tredje år, i samarbete med Afrikanska unionen (AU) eller en afrikansk subregional organisation. För att lyfta fram de centrala frågor som diskuteras under dessa evenemang kommer Unidir att utarbeta och lägga ut nyhetsartiklar på sin webbplats. Denna verksamhet och dessa resultat kommer att öka medvetenheten om EU:s roll när det gäller att främja samarbete och skapa en känsla av delat ansvar bland berörda aktörer som arbetar för ett Afrika fritt från de negativa effekterna av antipersonella landminor.

Under det andra året kommer Unidir att tillsammans med EU anordna och stå värd för en workshop om informationsutbyte och kunskapsöverföring i Afrika, i samarbete med AU eller en afrikansk subregional organisation och i nära samordning med Ottawakonventionens enhet för stöd till genomförandet. Unidir kommer att bedriva forskning som underlag för workshoppen. Den kommer att utformas och organiseras med hjälp av en särskild metod för att underlätta ett utbyte mellan experter peer-to-peer om utmaningar, effektiv praxis och innovativa strategier i arbetet för att genomföra artikel 5 i Afrika. Workshoppen kommer att samla femton afrikanska parter i Ottawakonventionen, inbegripet de som nyligen har uppfyllt åtagandena enligt artikel 5 och de som strävar efter att uppfylla dem. Under det tredje året kommer Unidir att offentliggöra och sprida en rapport med information från denna workshop som kan användas av andra berörda aktörer för att bidra till framsteg mot ett Afrika utan minor.

3. **Samarbete med EU och synlighet**

Denna åtgärd är utformad för att utnyttja synergier med andra EU-ledda initiativ och åtgärder (såsom projektet inom ramen för Ottawakonventionens enhet för stöd till genomförandet av Siem Reap–Angkor-handlingsplanen ([13]), EU:s icke-spridnings- och nedrustningskonsortium ([14]) och/eller andra särskilda projekt som finansieras av EU). Den kommer att ge EU möjlighet att ytterligare befästa sin offentliga profil och sitt offentliga ledarskap när det gäller kontroll av konventionella vapen, icke-spridning och humanitär nedrustning på olika nivåer. Unidir kommer att samarbeta med EU:s strukturer i Bryssel och aktivt samarbeta med EU:s utrikestjänst, som är den centrala samtalspartnern, samt med EU:s ständiga delegationer vid FN i Genève och New York. Unidir kommer också att samarbeta och arbeta med EU:s delegationer i afrikanska partnerländer, till att börja med vid inledande gemensamma översynsmöten i länderna (se 2.1.3 ovan), och i stater som hyser relevanta afrikanska regionala och subregionala organisationer, för att bygga upp nationell kapacitet. Vidare kommer skriftligt material att publiceras i enlighet med EU:s riktlinjer för synlighet (se även nedan). EU kommer att vara synligt vid alla evenemang som anordnas i samarbete med Unidir, bland annat genom att tillhandahålla inledande och/eller avslutande kommentarer, moderera eller bidra som expert. Unidir betraktar workshoppen om kunskapsutbyte under det andra året och de två evenemangen under åtgärdens tredje år som ”flaggskeppsmöjligheter” för att främja EU:s ledande roll när det gäller fred, säkerhet, stabilitet och hållbar utveckling i Afrika.

Om inte EU-kommissionen godkänner eller begär något annat kommer Unidir att vidta alla nödvändiga åtgärder för att offentliggöra att projektet har finansierats av EU samt lyfta fram EU:s roll i denna åtgärd. Sådana åtgärder kommer att genomföras i enlighet med den handbok om kommunikation och synliggörande av Europeiska unionens externa åtgärder som fastställts och publicerats av EU-kommissionen. ([15]) EU:s emblem och finansieringsförklaringar kommer att användas för att visa och säkerställa EU:s synlighet. Detta kommer att säkerställa att EU:s ekonomiska stöd till åtgärden är synligt, transparent och välmärkt.

([13]) Rådets beslut (Gusp) 2025/781, 14 april 2025, bilaga, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202500781.
([14]) Rådets beslut (Gusp) 2025/889, 12 maj 2025, bilaga, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sv/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202500889.
([15]) Se *Communicating and raising EU visibility: Guidance for external actions* – 2022, 16 september 2024, https://international-partnerships.ec.europa.eu/knowledge-hub/communicating-and-raising-eu-visibility-guidance-external-actions_en#visibility.

4. **Samarbete och partnerskap**

Den organisation som genomför denna åtgärd är Unidir. Unidir kommer att samarbeta med medlemsstaterna, inbegripet afrikanska parter i Ottawakonventionen och medlemmar av Afrikanska unionen (AU), Ottawakonventionens enhet för stöd till genomförandet, AU och afrikanska regionala ekonomiska gemenskaper, andra FN-enheter (såsom FN:s kontor för nedrustningsfrågor, minröjningsorgan, utvecklingsprogram och landskontor samt andra medlemmar av FN:s organövergripande samordningsgrupp för minröjning), andra internationella organisationer samt icke-statliga organisationer och organisationer i det civila samhället.

Unidir kommer att ha ett nära samarbete och en nära samordning, särskilt med Ottawakonventionens enhet för stöd till genomförandet, vid genomförandet av denna åtgärd, för att säkerställa att dess verksamhet och resultat ligger till grund för eller bygger vidare på, och skapar och maximerar synergier och komplementaritet med EU-stödda projekt vid Ottawakonventionens enhet för stöd till genomförandet av Siem Reap–Angkor-handlingsplanen. I och med att båda organisationerna/enheterna är baserade i Genève kommer regelbundna möten att hållas mellan Unidir och Ottawakonventionens enhet för stöd till genomförandet för att samordna verksamhet och evenemang. Unidir kommer att bjuda in enheten för stöd till genomförandet att delta i alla evenemang som anordnas i samarbete med EU och hålla den regelbundet informerad om åtgärdens verksamhet och resultat.

4.1. *Unidirs tillsyn över partner*

Unidir kommer att involvera icke-statliga aktörer inom åtgärder mot minor från sitt befintliga nätverk av partner med vilka Unidir har samarbetsavtal (dvs. samförståndsavtal) och som har insatser i afrikanska mottagarländer, som genomförandepartner för att genomföra verksamhet enligt 2.1.3 och bidra till att uppnå syfte 1. Unidir följer och tillämpar FN:s regler och bestämmelser för förvaltningen av genomförandepartner. ([16]) Unidir har infört system och processer för att på ett ändamålsenligt och effektivt sätt förvalta och samarbeta med sådana operativa partner i afrikanska länder. Detta inbegriper standarder för genomförande av en riskbaserad, resultatinriktad strategi för tillbörlig aktsamhet, urval, prestationsövervakning, utvärdering och finansiell tillsyn.

5. **Åtgärdens varaktighet**

Genomförandet av åtgärden beräknas pågå under 36 månader.

6. **Genomförandeenhet och genomförandepartner**

6.1. *Om Unidir*

Unidir är ett självständigt institut inom FN-systemet som tillhandahåller oberoende forskning, utrymme för dialog, rådgivning, verktyg och kapacitetsuppbyggnad till stater och andra berörda aktörer i kritiska frågor som rör säkerhet, vapenkontroll, nedrustning, inbegripet humanitär nedrustning, och utveckling. Institutets historia, forskning och arbete för humanitär nedrustning går tillbaka till 1990-talet, innan Ottawakonventionen antogs och trädde i kraft. ([17]) För tjugo år sedan samarbetade EU med Unidir för att få underlag till sina strategier för åtgärder mot minor, explosiva lämningar efter krig och programplanering för kontroll av handeldvapen och lätta vapen. ([18]) Under mer än ett årtionde har Unidir och dess program för konventionella vapen och ammunition haft ett nära samarbete med afrikanska regionala partner och medlemsstater för att stödja kapacitetsuppbyggnad och programplanering för att ta itu med olagliga vapen och minska den skada som orsakas av hot från sprängämnen på den afrikanska kontinenten. Under de senaste åren har Unidir koncentrerat sina insatser på detta område på en effektiv universalisering och ett effektivt genomförande av fördragen i allmänhet, inbegripet Ottawakonventionen, användningen av explosiva vapen i befolkade områden, hoten från improviserade landminor ([19]) och könsrollen inom effektiva åtgärder mot minor. ([20]) Unidir har åtagit sig att främja de jämställdhetsrelaterade mål som antagits av FN, och det är fortsatt inriktat på att främja kvinnors bidrag till nedrustning, inbegripet humanitär nedrustning, icke-spridning, vapenkontroll, fred och säkerhet, och på så sätt bidra till agendan för kvinnor, fred och säkerhet. Unidir upprätthåller starka och tillitsbaserade förbindelser och ett starkt och tillitsbaserat samarbete med afrikanska stater, med unik tillgång till förvaltningen på strategisk och operativ nivå. Unidir gynnas av väletablerade, starka partnerskap med organisationer för åtgärder mot minor som är verksamma i hela Afrika. Unidir värdesätts för neutraliteten, objektiviteten och opartiskheten i sin forskning och sitt arbete för att minska skador orsakade av vapen. Unidir befinner sig därför i en idealisk situation och har förutsättningar för att uppnå åtgärdens mål och syften.

([16]) FN:s finansiella bestämmelser, generalsekreterarens bulletin ST/SGB/2018/3 och JIU/REP/2021/4.

([17]) För mer information, se FN:s institut för nedrustningsforskning (2006), *Disarmament as Humanitarian Action: From Perspective to Practice*, Unidir, Genève, https://unidir.org/files/publication/pdfs/disarmament-as-humanitarian-action-from-perspective-to-practice-288.pdf.

([18]) FN:s institut för nedrustningsforskning (2006), *European Action on Small Arms and Light Weapons and Explosive Remnants of War: Final Report*, Unidir, Genève, https://unidir.org/publication/european-action-on-small-arms-and-light-weapons-and-explosive-remnants-of-war-final-report/.

([19]) Detta omfattade till exempel stöd till det tyska ordförandeskapet för Ottawakonventionen avseende arbetsdokumentet om antipersonella minor av improviserad karaktär och Ottawakonventionen, 21MSP-President-Paper-Improvised-AP-Mines.pdf.

([20]) FN:s institut för nedrustningsforskning (2023), *Beyond Oslo: Taking Stock of Gender and Diversity Mainstreaming in the Anti-Personnel Mine Ban Convention*, Unidir, Genève.

6.2. *Om MAG*

Mines Advisory Group (MAG) är en global humanitär och opinionsbildande organisation som hittar, avlägsnar och förstör landminor, klusterammunition och blindgångare på konfliktdrabbade platser. Sedan 1989 har MAG:s arbete direkt hjälpt över 22 miljoner människor i mer än 70 länder att återuppbygga sina liv och försörjningsmöjligheter efter krig. MAG betraktas som en av de främsta organisationerna för humanitär minröjning i världen, och fick Hiltons humanitära pris 2025 och tillsammans med andra Nobels fredspris 1997. MAG har ett nära samarbete med nationella myndigheter, andra internationella icke-statliga organisationer och lokala partner för att förbättra effektiviteten, innovationen, säkerheten och produktiviteten. MAG har ett formellt samförståndsavtal med Unidir och med icke-statliga organisationer, däribland Internationella centrumet för humanitär minröjning i Genève (GICHD), Small Arms Survey och International Alert, och är också medlem i Europeiska sambandskontoret för fredsbyggande.